

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v torek, dne 11. septembra 1934.

Štev. 102.

Po velesejemskih dneh

Po pravici se je ob otvoritvi naših velesejmov v času krize poudarjalo, da je uspeh že to, če se v takšnih časih vzdrži velesejem na doseženi višini, kajti v težkih časih je velik uspeh že to, da se ne nazaduje. Zadnji jesenski velesejem pa je dokazal, da naš velesejem ni le vzdržal dosedanje višine, temveč da je še znatno napredoval. To je bila soglasna sodba vseh obiskovalcev velesejma in teh je bilo posebno v soboto toliko, kolikor jih še nikdar ni bilo, pa dasi je naš velesejem vsako leto presenečal s svojimi rekordnimi obiski. Tolči lastne rekorde je pač izreden uspeh in tega so dosegli z obiskom v soboto prireditelji letošnjega velesejma.

Se bolj ko ta zunanji uspeh pa je razveseljeval moralni uspeh, ki ga je doživel velesejem. Ta moralni uspeh pa je bil najbolj dosežen s prireditvijo festivala slovanskih plesov. Je bila to zamisel, ki je bila vseskozi naša originalna zamisel, ki je dokazala, da nudimo Slovenci vedno nekaj novega. Ljubljana je s to prireditvijo dokazala svojo iniciativnost in nobene dvoma ni, da bodo primeru Ljubljane v kratkem sledila tudi druga slovanska mesta. Naš ponos pa je, da je bil tak festival slovanskih plesov prvič v Ljubljani, da se je slovanski Benjamin zopet enkrat izkazal.

Že od nekdanj smo Slovenci tisti narod, ki smo najbolj odkritosrčni in najbolj vneti pristaši slovanske misli. Da pa znamo dati tej misli tudi praktično vsebino, smo dokazali s festivalom slovanskih plesov. Ne le telovadba, ne le petje, temveč vse kulturne tradicije vežejo slovanske narode v eno veliko rodbino. V velesejemskih dneh je gostovala majka Slavija v Ljubljani in kdor ima smisel za slovansko idejo, ta je v duhu preživljal slavnostne dni v Ljubljani.

Ni bila fraza, ko so zapisali časopisi, da je bila vsa Ljubljana razgibana v velesejemskih dneh. Bila je to očitna resnica za slehernika, ki je v teh dneh videl ljubljanske ulice. Nov ritem je zavladal na ljubljanskih ulicah, novo življenje je zaplapolalo in naš velesejem se je zopet enkrat izkazal kot tista osvežujoča sila, ki dviga ne le naše gospodarstvo, temveč ki daje nove impulze tudi vsemu našemu kulturnemu življenju. Razne kulturne razstave na velesejmu so to blesteče potrdile in naša kultura je z jesenskim velesejemom doživela novo in močno afirmacijo.

Pri vseh teh velikih uspehih pa z njimi še ne smemo biti zadovoljni in delati moramo na to, da bo naš velesejem doživel še lepše zmage, da bo naš napredek še bolj silen in tudi še bolj viden. Vsi moramo delati za napredek velesejma, da bo ta čim uspešnejše mogel opravljati svoje važne funkcije.

In tu je treba v prvi vrsti omeniti staro zahtevo, da mora dobiti naš velesejem svojo veliko razstavno dvorano, ki bo imela prostora tudi za več tisoč ljudi. Dolžnost občine, pa tudi banovine in države je, da dobi naš velesejem takšno dvorano. Če ima takšno dvorano Zagreb, jo more in mora imeti tudi Ljubljana. Zlasti še zato, ker ni naš velesejem le vzorčni velesejem, temveč vsenarodna institucija, ki služi vsemu njegovega kulturnemu in gospodarskemu napredku.

Letošnji velesejem so obiskali v večjem številu tudi avstrijski obrtniki, ki niso mogli dovolj prehaliti naše pohištvene razstave. Dejali so, da bi bila potrebna razstava našega pohištva tudi v Avstriji, ker je naše pohištvo po svoji kvaliteti in po svoji ceni naravnost poklicano, da postane naš izvozno blago. Opomin avstrijskih obrtnikov ne sme biti preslišan. S tem pa nastaja za naš velesejem nova naloga, da propagira naše blago ne le z raz-

stavami v domovini, temveč tudi z razstavami v tujini. Potrebno je, da prične naš velesejem z organizacijo razstav naših prvovrstnih izdelkov v tujini. Zlasti pa so potrebne takšne razstave v vseh balkanskih državah in v vseh levantskih deželah. Tako bi bila potrebna razstava naših izdelkov v Sofiji, da se povečajo trgovinski stiki z Bolgarsko. Enaka razstava je potrebna tudi v Atenah, ki bi nam mogle dati zlasti v poletju množico turistov.

Seveda pa je jasno, da ne more velesejem tudi financirati vse te propagandne

razstave, temveč bi moral dobiti od države in samouprav potrebna denarna sredstva za organizacijo teh propagandnih razstav. Bilo bi to ne le v korist produkcije v Sloveniji, temveč vse jugoslovanske proizvodnje.

Znak naše aktivnosti je velesejem in mora postajati v vedno večji meri. Po slavnostnih festivalnih dneh, po vseh lepih trenutkih, ki smo jih doživeli te dni, je treba, da s podvojeno silo delamo za napredek velesejma in s tem za napredek naše materialne in moralne kulture.

Kmetijske zbornice

V zadnjem času se vedno bolj množe zahteve po ustanovitvi kmetijskih zbornic. Tako so zahtevali ustanovitev kmetijskih zbornic agronomi in z enako zahtevo je nastopila tudi Zveza kmetijskih fantov in deklet na svojem nedeljskem zborovanju. Pa tudi že preje se je ponovno zahtevalo, da se ustanove kmetijske zbornice in mogli bi reči, da je že od prvih popreobratnih časov zahteva po kmetijski zbornici vsaj v Sloveniji permanentna.

A kljub temu je ostala ta zahteva neizpolnjena. Skoraj vsi drugi stanovi so si svoje zbornice že priborili, le kmetijski stan, čeprav je politično najmočnejši stan, je ostal še vedno brez svoje zbornice. Kljub tej konstataciji pa bi bilo napačno, komurkoli očitati, da je kriv, če je ostala ta zahteva neizpolnjena. Ni namreč manjkalo dobre volje, da bi se ustanovila kmetijska zbornica, temveč do ustanovitve kmetijske zbornice ni prišlo, ker vprašanje samo še ni dozorelo.

Predvsem kmetiskemu stanu, kot zdaleka najmočnejšemu stanu v državi, ni potrebna stanovska organizacija v tej meri kot drugim stanovom. Vsled svojega velikega števila je v notranji politiki kmetijski volilec vedno odločilen in zato se tudi zakonodaja že sama ozira na potrebe kmetovalca. (Če nima pri tem vedno srečne roke, je vprašanje, ki spada čisto v drugo poglavje.) Zato tudi kmetovalec ni nikdar posebno zahteval svoje lastne in reprezentativne stanovske organizacije, ker je mogel tudi brez nje doseči vse, kar je potreboval.

Ze celo pa ni bila aktualna zahteva po ustanovitvi kmetijske zbornice v prvih popreobratnih časih, ko so imeli kmetijski pridelki primeroma dobro ceno in ko so se lahko spravili v denar. Kmetisko gospodarstvo se je moglo z uspehom razvijati po starem načinu in zato tudi kmetško prebivalstvo ni čutilo potrebe po organizaciji, ki bi izpremenila ter regulirala kmetisko proizvodnjo.

Ta potreba je nastala šele z nastopom krize, ko so padle cene kmetijskih proizvodov naravnost katastrofalno in ko celo pri teh najnižjih cenah ni mogoče spraviti kmetovalčeve pridelke vedno v denar. Kriza je dvignila zahtevo po načrtnem gospodarstvu, kakor hitro pa je bila ta zahteva izrečena, je že tudi postalo aktualno vprašanje kmetijske zbornice.

Kajti ni šlo več za ustanovitev le stanovske organizacije, temveč za ustanovitev zavoda, ki bi na novo uredil vso našo agrarno proizvodnjo, da bi bila ta prilagojena sedanjim razmeram in da bi postala zopet rentabilna. Zlasti pa bi morala rešiti kmetijska zbornica dvoje velikih in težkih nalog. Dvigniti našo agrarno proizvodnjo do te višine, da bi bili vsi njeni proizvodi na vseh tujih trgih po svoji kvaliteti konkurenčni tujim in da polagoma osamosvoji naše gospodarstvo od uvoza tujih agrarnih sirovin, v kolikor so v naši državi pogoji za njih gojitev. Na ta način bi bil kmetiskim pridelkom zagotovljen odjem in z izvozom tudi dobra cena.

Izkušnja pa uči, da je uspešen izvoz kmetijskih proizvodov mogoč le, če vlada med producentom in trgovcem izvoznikom dobro sodelovanje, ker sta oba interesirana na izvozu. Prav tako pa je mogoča gojitev

industrijskih rastlin le, če je dosežen glede te proizvodnje sporazum med kmetovalcem in pa industrialcem, ki potrebuje te rastline. Industrialcem mora dati kmetovalec gotovost, da se mu gojitev industrijskih rastlin izplača, kmetovalec pa mora industrialcu jamčiti, da mu bo dobavljaj zadostne količine njemu potrebnih industrijskih rastlin in v kvaliteti, ki jo potrebuje.

Zaradi te skupnosti interesov je le naravno, če se je pri nekaterih zbornicah že ustanovil kmetijski odsek in prav tako je naravno, če se je na kongresu agronomov predlagalo, da se ustanovi pri vsaki zbornici za TOI tudi kmetijski odsek, ki naj bi bil začetek prave kmetijske zbornice.

To pa je tudi pot, po kateri pridemo najhitreje in najceneje do kmetijskih zbor-

nic. Kajti na ta način bi bilo vprašanje kmetijskih zbornic postavljeno takoj na pravo podlago in nobena demagogija ne bi mogla motiti smotrene organizacije zbornic. Poleg tega pa bi bila šele z ustanovitvijo kmetijskih zbornic v zvezi z drugimi gospodarskimi stanovi izvedena organizacija gospodarstva. Harmonično delovanje gospodarskih stanov je pogoj za napredek gospodarstva, harmoničnega sodelovanja gospodarskih stanov pa ni, kadar ni udeležen pri tem sodelovanju tudi kmetijski stan.

Pa tudi načrtno gospodarstvo, ki postaja vedno bolj potrebno, je le pobožna želja, dokler niso vsi stanovi organizirani v eni skupni organizaciji. Z ustanovitvijo kmetijskih odsekov pri zbornicah bi bil storjen začetek za takšno organizacijo.

Na prvi pogled se morda čudno sliši, da bi trgovci, obrtniki in industrialci ustanavljali kmetovalcem njih zbornice. Toda stvar ni niti malo čudna, ker bi imelo od dobro delujočega kmetijskega odseka korist vse gospodarstvo in zato tudi vsi obrtniki, trgovci in industrialci. Sicer pa je itak težko potegniti vedno mejo, ki loči kmetovalca od obrtnika, trgovca in industrialca. Kajti v kmetijstvu se prepletajo vsi stanovi, v tem pa je tudi glavni vzrok, da treba čim prej urediti vprašanje kmetijske produkcije, da bo ta v korist kmetovalcu in vsemu gospodarstvu. Baš to pa je najodličnejša naloga kmetijskih zbornic, katerih začetek naj bi bili kmetijski odseki pri naših zbornicah.

Seja industrijskega odseka Zbornice

Pod predsedstvom svojega predsednika g. Dragotina Hribarja je imel pretekli teden industrijski odsek Zbornice za TOI svojo sejo, na kateri je razpravljaj o celi vrsti aktualnih gospodarskih vprašanj.

Najprej je odsek razpravljaj o vprašanju novih tekstilnih industrij. Ker se je v javnosti že večkrat poudarjalo, da je v Jugoslaviji tekstilnih industrij že preveč, so začele oblasti prepovedovati nova podjetja. Po vsestranski proučitvi vsega vprašanja je industrijski odsek sklenil, da bi bila splošna prepoved novih tekstilnih podjetij napačna. Domača tekstilna podjetja naj se dovolijo še nadalje in prav tako naj se že obstoječim podjetjem ne delajo nobene ovire pri razširjenju obratov.

Zelo obširno se je razpravljajlo o novi uredbi o kartelih. Zlasti se je naglašajlo, da so prehodna določila v uredbi nezadostna. Nikakor ne gre, da bi se morali karteli kar čez noč preurediti. Nujno potrebno je zato, da se izdajajo nova in bolj široka prehodna določila.

Odsek je tudi razpravljajlo o zahtevi, da se uvedejo minimalne mezde. Odsek je načeloma za uvedbo minimalnih mezd, zanteva pa, da se te uvedejo po vsej državi, ker bi bila drugače konkurenčna enakost podjetij ogrožena. Uvedba minimalnih mezd po pokrajinah bi zato ne bila priporočljiva.

Tudi industrijski odsek je mnenja, da treba na vsak način sanirati bratovske skladišnice. To pa se ne sme zgoditi z nobenimi novimi posebnimi davčninami. Zlasti bi bila napačna vsaka nova obdoba sirovin, ki jih potrebuje industrija. Priporočljivo bi bilo, da bi se za sanacijo bratovskih skladišč uporabil bednostni fond.

Temeljito se je tudi razpravljajlo o vprašanju razširjenja pokojninskega zavarovanja na vso državo. Odsek je konstatiral, da je to zavarovanje v Dravski banovini itak že uvedeno, vsled česar bi bilo le pozdraviti, če bi se to zavarovanje uvedlo tudi v drugih banovinah. Pri tem pa mora odsek naglasiti svojo zahtevo, da se za pokojninsko zavarovanje v Dravski banovini zbrani denar tudi ohrani tej banovini.

Glede enoodstotnega dodatka k službenskemu davku je moral odsek samo

konstatirati, da ni nobene zakonske podlage, da se pobira ta dodatek tudi od delavstva. Odsek mora zato vztrajati na zahtevi, da se glede tega dodatka strogo spoštuje zakon.

Odsek se je izjavil za zakonski načrt o družbah z omejeno zavezo ter je popolnoma odobril izjavo Zbornice o tem zakonskem načrtu.

Glede novega zakona o državnem računovodstvu je odsek usvojil zahtevo obrtnikov, da se mora spraviti ta zakon v soglasje s § 9 obrtnega zakona.

Gen. tajnik Ivan Mohorič je poročaj o trgovinsko političnem položaju ter o storjenih korakih za olajšanje izvoza v Italijo. Poročaj je tudi o prizadevanju, da se zagotovi lesni izvoz v Španijo. Ta akcija pa je šele v teku.

Po vsestranski debati o vseh teh vprašanjih je predsednik Dragotin Hribar zaključil sejo.

Novi predpisi za nalaganje imovine SUZOR-a

Na zadnji seji ravnateljstva SUZOR-a z dne 5. t. m. je bilo sklenjeno, da se v bodoče vsa razpoložljiva gotovina zavoda nalaga tako-le: 1. največ 25% v vrednostnih papirjih (državnih in samoupravnih); 2. največ 35% v dolgoročnih hipotekah javnih korporacij in samouprav; 3. največ 25% v priv. drž. denarne zavode; 4. ostanek v lastne premičnine in nepremičnine s trajno vrednostjo. Za gospodarstvo pomeni nov način nalaganja pridobitev, ker se bo del denarnih sredstev zavoda v obliki hipotekarnih posojil vračaj gospodarstvu.

Na drž. dvor. trgovski šoli v Ljubljani

se je priglasilo za vpis v prvi letnik 34 učencev in 134 učenk, skupaj torej 168. Sprejetih je bilo 34 učencev in 57 učenk, dočim je bilo odklonjenih 77 učenk. Ravnateljstvo je zaprosilo za dovoljenje otvoritve tretje paralelke, pa je bila prošnja odklonjena. Tako je ostajlo nesprejetih 77 priglasenk, od katerih je 31 takih, ki bi jih starši porabili v domačem trgovskem, industrijskem oz. obrtniškem podjetju. V šolskem letu 1934/1935 šteje zavod 175 učencev in učenk.

Poziv izvoznikom

S financiranjem produkcije prinel bi se ustvarila nova možnost zaslužka za naše ljudi

V poročilih o našem sadju na tujih trgih, zlasti na dunajskem in praškem, smo morali žal več ko enkrat ugotoviti, kako gni-jejo naše češplje, ker je prihajalo preveč naših svežih češpelj naenkrat na trge, da so bili ti z našimi češpljami kar prenatrpani. Zato je že skrajni čas, da se ukrene vse potrebno, da se te povodnji s svežimi češpljami neha. V ta namen pa je potrebno, da tudi že doma predelujemo češplje, da jih bomo mogli prodajati polagoma in v stanju, ki vzdrži tudi najdaljše Transporte.

Eden takšnih načinov predelovanja svežih češpelj je izdelovanje **prinela**. Vsako leto gredo velikanske množine naših češpelj, predelane v prienele pod italijanskim imenom na Angleško, v Nemčijo, Francijo, Ameriko in Rusijo. Če bi mi sami proizvajali prienele, bi ne samo dobili več za češplje, temveč bi tudi imeli lep zaslužek od proizvajanja prinela. Je samo nov dokaz naše velikanske desorganiziranosti, če prepuščamo tujcem zaslužek od predelovanja naših produktov, dočim bi mogli te produkte predelovati sami. Milijone in milijone izgubljamo zaradi tega leto za letom.

Pred vojno so Goričani, ki so bili med vsemi Slovenci najboljši sadjarji in vrtarji, izdelovali prienele in zaslužili z njimi lepe denarje. Sedaj se bavijo s produkcijo prinela nekateri posestniki v Brežicah. Ker pa nimajo letos lastnih češpelj, jih hočejo kupiti v Bosni. S tem pa so zvezani veliki stroški, ki jih ti posestniki ne zmoro. Zato bi bilo potrebno, da bi prevzela velika izvoznika tvežda financiranje produkcije prinela. Brežičkim posestnikom se je sicer že ponudil neki Italijan, ki bi bil pripravljen financirati to produkcijo. Želeli pa je, da bi ta produkcija ostala popolnoma v domačih rokah, ker bi se le na ta način mogla razviti v korist vsega našega gospodarstva. Zato ponovno pozivljemo naše izvoznike, da prevzamejo financiranje produkcije prinela. Vse zaželenne informacije daje Zbornica za TOI, ali pa naše uredništvo.

V informacijo podajamo navodila o napravljajanju prinela.

Naprava prinela

Prinele so slive, olupljene in zažveplane ter nato posušene na solncu.

Z izdelavo prinela se bavijo že od nekdaj Goričani, ki so zanesli ta način sušenja tudi semkaj. V brežički srez so prišli gorški trgovci že pred 30 leti in so navadno sami izdelovali prienele. Pred leti pa se je naselilo nekoliko družin gorških beguncev, ki sedaj tudi tukaj izdelujejo prienele.

Izbiranje sliv. Slive morajo biti srednje zrele, zdrave, cele in čiste. Slive se še sveže olupijo s posebnim nožem, ki je zakrivljen. Olupljene slive je treba takoj zažveplati, sicer kmalu porjavijo in za sušenje niso primerne, odnosno sploh nerabljive.

Priprave za žveplanje. Olupljene slive smejo ostati nežveplane največ pet ur, zato se vlagajo na posebne lese. Lese merijo 2×1 m, imajo lesen okvir, dno pa je iz trstike. Za žveplanje se uporabljajo posebni zaboji, ki držijo po 15—25 les. Površina zaboja meri 2,10×1,10 m, višina znaša 1,5 do 2 m. Zaboji imajo pri dnu dvojne malih vrata (30×40 cm), kamor se vlagajo posode za žveplanje.

Prednja stran zaboja je na tečajih ter služi kot vrata, skozi katera se vlagajo lese. Lese se nahajajo ena vrh druge. Med lese se polaga na obeh straneh po ena okrogla patica (s premerom 1,5—2 cm), po katerih drsijo lese pri vlaganju. Najnižja lesa mora biti v višini 30 cm od dna, nižje ne sme biti, ker se lahko vžge.

Ko se lese vložijo v zaboje, se vse odprtine neprodušno zaprejo, navadno se zamažejo z ilovico.

Prvo žveplanje. Čim je zaboje dobro zaprt, se takoj zažvepla. Za srednje veliki zaboje (ki sprejme največ 18 les) se potrebuje okoli 3/4 kg žvepla. Žveplo mora biti zdrobljeno v drobna zrnca, kajti žveplo v prahu ni uporabljivo. Žveplo se nato razdeli na dva enaka dela. Za žveplanje se uporabljajo stari lonci ali pločevinaste škatle. Na dno posode se da nekoliko pepela, ker se žveplo rado prime sten. Nato se naloži žarečega oglja, nanj pa nasuje žveplo. Obe posodi je treba takoj vložiti v zaboje skozi vrata, ki se morajo dobro zapirati. Prvo žveplanje traja 4—5 ur. Ako so slive zelo sveže je treba dati večjo količino žvepla.

Po preteku 4—5 ur se odpre zaboje in pusti nekaj časa odprti, da se izkadi. Lese nato vzamemo iz zaboja in jih sušimo na solncu.

Žveplane slive sušimo na solncu dva dni, vsak dan po eno stran. Čim solnce zajde, moramo lese postaviti v pokrit prostor na suho mesto, ker jim vlaga škoduje. Ako je vreme oblačno, se morajo seveda sušiti delj časa — po več dni. Kdaj so slive dovolj suhe, spoznamo z otipavanjem. Slive ne smejo biti preveč sveže in dobiyo zlatorumeno barvo.

Drugo žveplanje. Čim so dovolj osušene, jih ponovno zažveplamo. Količina žvepla je za eno tretjino manjša ko pri prvem žveplanju. Žveplanje traja 2—3 ure. Nato se po potrebi ponovno sušijo, nakar se odvezamejo koščice. Ako so slive primerno suhe, se dajo prav dobro razpoloviti. Po izkoščičenju se oba dela zopet sestavita in nekoliko nategneta, da postane prinela bolj ploščata.

Tako pripravljene slive zložimo zopet na lese in jih sušimo dalje, toda v senci. Sušenje traja 1 do 7 dni, kakršno je pač vreme.

Tretje žveplanje. Ko so slive (prinele) dovolj osušene, jih zažveplamo tretjič. Količina žvepla je sedaj za polovico manjša kot pri prvem žveplanju. Žveplanje traja 2—3 ure. Po žveplanju jih dobro prezračimo, da se izgubi duh po žveplu, nato jih vložimo v zaboje, kjer jih lahko hranimo.

Ako je vreme slabo (deževno), jih moramo žveplati še eden ali dvakrat.

Za 100 kg prinela je treba 5—600 kg svežih sliv, včasih celo več, kar se ravna po krajih, odkoder so vzete slive. Slive iz višjih leg so mnogo boljše kakor iz nižine ter se jih zato porabi manj. Čim bolj suhe so slive že na drevesu, tem boljše so, ne smejo pa biti prezrele. Najbolj primerne so one iz puste in suhe zemlje kakor pa iz vlažne in pognojene. Za predelavo so dobre vsake vrste sliv, samo da so dovolj velike in čvrste. Poleg domačih sliv se uporabljajo tudi bosanske slive, ki so odlične za produkcijo prinela.

Mariborske gospodarske vesti

Jesenska kmetijska razstava

V dneh od 29. IX. do 1. X. bo v Mariboru velika kmetijska razstava, na kateri bo mariborska okolica pokazala bogastvo svojih polj, sadovnjakov in vinogradov. Razstavo priredita oba mariborska okraja (Mariborski desni in levi breg) ter mesto Maribor; verjetno pa je, da bodo razstavili tudi drugi okraji. S to razstavo bo združena tudi razstava štajerske kokoši, ki jo prirede rejci te pasme iz področja vse bivše mariborske oblasti. Slična razstava je bila v Mariboru pred dvema leti ter je takrat pod nazivom »Mariborski jesenski dnevi« tvorila nekaj podaljšek »Mariborskega tedna«. Razstava se je obnesla tudi v tujskoprometnem oziru. Lani se zaradi slabe letine v mariborski okolici ni obnovila, vendar se je pokazala potreba po taki jesenski gospodarski prireditvi. Ob dobri organizaciji bi mogla postati stalna ustanova ter res nekaj tipičnega za Maribor, kar bi privlačilo tudi tujce.

Novi glavni tajnik Trgovskega združenja v Mariboru Franc Skaza je nastopil svoje mesto dne 1. septembra.

Pekovski obrtniki so imeli te dni svoj izredni občni zbor v Gambrinovi dvorani. Sklicali so ga zaradi odredbe banske uprave, ki jim je na pritožbo slaščičarjev prepovedala izdelovati kekse. Banska uprava utemeljuje prepoved s tem, da je izdelovanje keksov samostojen obrt, ki bi ga morali pekovski mojstri prijaviti. Pekovski mojstri so se pritožili proti odredbi na upravno sodišče v Celju.

Elektrifikacija mariborske okolice napreduje. Sedaj se je odločila občina Studenci, da izpelje na področju bivše občine Radvanje električno cestno razsvetljavo.

Tujski promet v Mariboru je bil meseca avgusta nenavadno živahen, kar je pač pripisati Mariborskemu tednu. Med tujci, ki so bivali v Mariboru, je bilo 2438 inozemcev.

Izpremembe v poslovnem življenju. Hotel in restavracija »Pilzenski dvor« v Jurčičevi ulici je kupil gostilničar Povodnik od pivovarne Union za Din 600.000.—. G. Gjurjo Valjak je kupil drugo polovico avtomatičnega bufeta v Slovenski ulici od svojega družabnika g. Gustina.

Zahteve hišnih posestnikov

Na praznik so zborovali v Ljubljani tudi hišni posestniki, in sicer dopoldne hišni posestniki iz Slovenije, popoldne pa hišni posestniki iz vse države. Hišni posestniki iz Slovenije so dobro organizirani ter šteje njih Pokrajinska zveza nad 4500 članov, dočim šteje vsa državna organizacija hišnih posestnikov, vstevši s slovenskimi člani, le okoli 15.000.

Zbor Pokrajinske zveze je otvoril in vodil predsednik Freljih, ki je tudi poročal o delovanju zveze. Blagajniško poročilo je podal g. Hrovatin, obširen in zanimiv referat o davčni in hipotekarni preobremenitvi hišnih posestnikov pa je podal zvezni podpredsednik Otmar Meglič iz Maribora. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor s predsednikom Freljihom na čelu.

Nato so bile soglasno sprejete resolucije, v katerih se zlasti zahteva:

Stanovanja posestnikov naj bi se ocenjevala za 30% nižje kakor pri najemnikih, v krajih do 5000 prebivalcev pa naj se ta stanovanja ocenjujejo po tarifi kakor velja za male obrtnike. Popraviti je treba predpise glede odpisa zgradarine. Ukine naj se člen 7. davčne novele z dne 18. februarja letos (določanje minimalne pridobnine na podlagi najemnin). Znižajo naj se vse avtonomne doklade, zlasti banovinske. Plačilni nalogi in tiskovine naj se izdajajo v slovensščini. Zgradarina za nove hiše, zgrajene pred 1. 1932, naj znaša spet 3%, za gotovo dobo let pa naj se odpiše onim posestnikom, ki bodo stanovanja v starih hišah modernizirali. Zaščitijo naj se zadolžene hišne posesti. V to svrhu naj se zniža obrestna mera za hipotekna posojila na 6%, amortizacijski rok za odplačilo pa podaljša na 25 do 30 let. Da se tudi zasebnikom omogoči dajatev hipoteknih posojil, naj se zniža rentnina. Poskrbi naj se za likvidnost denarnih zavodov. Denarni zavodi z zakonsko zaščito naj bi sprejemali za plačilo posojil tudi svoje lastne vlozke knjižice.

Skupščino glavne zveze hišnih in zemljiških posestnikov Jugoslavije je vodil predsednik polkovnik Čačković. V imenu Zbornice je pozdravil zborovalce konzulent g. Žagar. Tudi na tem zborovanju se je zlasti govorilo o davčni preobremenitvi hišnih posestnikov ter o njih veliki zadolženosti. Koncem zborovanja so bile sprejete podobne resolucije ko na dopoldanskem zborovanju slovenskih hišnih posestnikov.

Ugodno poslovanje SUZOR-a

Na zadnji redni seji ravnateljstva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je bilo predloženo zelo obsežno poslovno poročilo zavoda, ki dokazuje, da se je tudi v preteklem letu poslovanje urada zelo zboljšalo.

Dočim je bolezensko zavarovanje izkazovalo za 1. 1931 nič manj ko 31,1 milijonov Din izgube, je bil že prihodnje leto dosežen presežek dohodkov nad izdatki v višini 6,9, v 1. 1933 pa celo v višini 17,3 milijonov Din. To zboljšanje je sicer doseženo v prvi vrsti zaradi povišanja bolezenskega prispevka v višini 42% enodnevne zavarovane mezde, a je tudi posledica boljšega zavodovega poslovanja.

Nezgodno zavarovanje še vedno ni aktivno, a se deficit stalno manjša. Tako je padel od 11. avgusta v 1. 1930 na 5'4 v 1. 1931 in na 5'2 milijonov Din v 1. 1932. V 1. 1933. pa je znašal le še 1'06 milijona. Tudi to zboljšanje je v prvi vrsti posledica enodstotnega povišanja nezgodnega prispevka.

Od posameznih okrožnih uradov je bilo 15 aktivnih, drugi pa so bili še naprej deficitni. Poslovni višek posameznih uradov je znašal: v Beogradu 5'2, v Ljubljani 4'1, v Zagrebu 1'8, v Osijeku 1'7, v Novem Sadu 1'3, na Sušaku 0'9, v Nišu 0'9 milijona Din. Presežek je dosegel tudi društvo »Merkur« v Zagrebu v višini 2'8 milijonov Din. Presežek Trg. bol. in podpornega društva v Ljubljani znaša 0'26 milijona dinarjev, dočim je bila Trgovska omladina v Beogradu deficitna. Deficitni so tudi bili okrožni uradi v Splitu, Dubrovniku, Sarajevu in Skoplju. Višek aktivnih uradov je znašal 20,6, primanjkljaj pasivnih pa 3'3 milijonov Din.

Po svetu

Nj. Vel. kralj se je udeležil slovesnega odkritja spomenika padlim junakom v Prokuplju, ki je bilo središče znamenite topliške vstaje v 1. 1917. Nj. Vel. kralj je imel ob tej priliki pomemben govor, v katerem je slavil zasluge padlih junakov za svobodo jugoslovanskega naroda. Nato je sam odkril spomenik in položil ob njegovem vznožju srebrn venec.

Rumunski ministrski predsednik Tatarescu je ob odhodu iz Beograda izjavil novinarjem, da se je mogel v razgovoru z jugoslovanskimi državniki prepričati, da vlada popolno soglasje med Jugoslavijo in Rumunijo v vseh vprašanjih.

Rumunski finančni minister je izjavil, da bo Rumunija uporabila notranje posojilo za oboroževanje. Naročila bo torpedne rušilce, podmornice in hidroavione ter utrdila obrežje Donave.

Bolgarska vlada je pozvala vse voditelje bivše VMRO, da se morajo v desetih dneh javiti. V pozivu so vsi voditelji imenoma navedeni in podan je tudi njihov osebni popis. V pozivu se imenuje tudi Vanče Mihajlov.

Teroristično in zločinsko delovanje makedonskimi je obsodil tudi kongres zastopnikov makedonskih dobrodelnih bratstev, v katerih so organizirani vsi Makedonci na Bolgarskem.

Med Turčijo in Jugoslavijo je bila sklenjena konvencija o vzajemni pomoči in o izročanju zločincev.

Grški finančni minister Loverdos je odstopil iz čisto osebnih razlogov.

Svet Društva narodov je začel v petek zasedati. Zasedanje je otvoril in vodil dr. Beneš. Zasedanje ima posebno važnost, ker se bo na njem odločalo o vstopu Rusije v Društvo narodov.

15. zasedanje skupščine Društva narodov je otvoril v ponedeljek dr. Beneš, nakar je bil izvoljen za predsednika zasedanja švedski zunanji minister Sandler. Na skupščini je zastopanih 52 držav.

Zunanji minister Jevtić je bil na obedu pri Barthouju in imel z njim več konferenc.

Barthou je dejal na banketu, prirejenem njemu v čast od nantske občine, da je mednarodni položaj sicer zelo napet, da pa je prepričan, da ni nevarnosti za mir.

Sovjetska Rusija je sprejela zahtevo Poljske, da prevzame posebne obveznosti napram poljski manjšini v Rusiji. Poljska je nato pristala na sprejem Rusije v Društvo narodov.

Mussolini je imel ob otvoritvi velesejma v Bariju velik govor, v katerem je ostro napadel hitlerizem ter si dovolil na naslov Nemcev tudi očitek, da Nemci niso poznali niti še pisave, ko je imel Rim že Cezarja, Vergila in Avgusta.

Narode bližnjega vzhoda pa je Mussolini vabil, da delajo skupno z Italijo za večjo zamenjavo blaga in idej ter da v sodelovanju z Italijo rešijo narode od more, ki tlačijo duhove in mori življenje.

Italija mora biti militaristična, je ponovno izjavil Mussolini. »Komur to ni prav, naj gre v semenišče!«

Takoj po končanih francosko-italijanskih pogajanjih namerava Mussolini sklicati, kakor poročajo dunajski listi, podonavsko konferenco, na kateri bi sodelovali poleg vseh podonavskih držav tudi Francija in Italija.

Hitler je imel na kongresu narod. soc. stranke v Nürnbergu velik govor, v katerem je označil kot bodoči program stranke, da pridobi vse Nemce za sedanji nemški režim. Opozicijo pa bo stranka zdrabila.

Predsednik vladne komisije v Posaarju Knox je zahteval v posebni spomenici na Društvo narodov, da se za Posaarje imenuje poseben apostolski administrator in podeli s tem Posaarju cerkvena samostojnost. To je potrebno zaradi tega, ker spada Posaarje še danes pod jurisdikcijo nemških škofov, ki bi mogli s svojim vplivom pritiskati na katoličane, da glasujejo za Nemčijo.

Splošno stavko pripravljajo zopet v Španiji levičarske organizacije. Vlada je izdala obsežne varnostne ukrepe, da prepreči morebitne izgrede stavkajočih delavcev.

Japonski predlog Rusiji, da bi se demilitariziral sto kilometrov širok pas ob rusko-japonski meji, razlagajo s strahom Japonske, da bi mogli v primeru vojske ruski letalci bombardirati Tokio in druga japonska mesta.

Denarstva

Posojila Narodne banke izvoznikom za klirinške terjatve

Izvrševalni odbor Narodne banke je sklenil, da dovoli v bodoče izvoznikom kredite tudi na podlagi klirinških terjatev, ki še niso na vrsti za izplačilo. To velja za terjatve izvoznikov po plačilnem sporazumu z Nemčijo ko tudi za 30 odstotkov za držane terjatve po sporazumu z Grško. Za te terjatve se bodo dajala posojila v višini do 80 odstotkov vplačanih, a še nedospelih terjatev. Za neizplačani del fakturnih terjatev po sporazumu z Grško se bodo dovoljevala posojila v polnem znesku.

Pri izplačilu posojil se odbijejo 6-5 odstotka za 3 mesece. Če se vrne posojilo preje, se več plačane obresti povrnejo. — Prošnje za posojila, ki se bodo nujno obravnavale, je vložiti obenem z avizom Narodne banke o izvršenem plačilu za račun izvoznika pristojni podružnici Narodne banke. Za to predpisani formularji se dobe pri vseh podružnicah Narodne banke.

Poštna hranilnica v avgustu

Število vlagateljev se je v avgustu povečalo za 3.614 na 300.779, vsota hranilnih vlog pa za 14-5 na 690-7 milijonov Din.

V čekovnem prometu je bilo prijaviženih 87 novih računov, katerih skupno število je s tem naraslo na 24.148. Promet po teh računih je znašal 5.787-4 milj. Din. Brezgotovinskega prometa je bilo 50-6%. Vloge po čekovnih računih so znašale 1.025-6 milijonov.

Vse vloge pri Poštni hranilnici so znašale konec avgusta že 1.716 milijonov Din.

Na konferenci zastopnikov balkanskih držav v Ankari bo sprejet statut balkanske banke ter bo tudi določen njen bodoči sedež.

Hranilne vloge so v Avstriji v mesecu avgustu narasle za 14 milijonov šilingov. Banca commerciale Italiana namerava ustanoviti na Dunaju novo banko, ki bi se imenovala »Banca commerciale Italiana d'Austria«. Glavnica nove banke bi znašala od 10 do 15 milijonov šilingov. S pomočjo banke naj bi se tudi likvidirali zamrzli italijanski krediti v Avstriji.

400 ton srebra v vrednosti 94 milijonov franc. frankov je te dni odvezel za državno blagajno U. S. A. parnik »Predsednik Harding«.

Guverner Belgijske banke je napovedal, da bo banka v kratkem zopet znižala obrestno mero.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snati obleke. klobuke itd. Skrobl in svetloolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Seleburova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o imovini Marije Škofie v Ljubljani. Konkurni sodnik Avsec, upravnik mase odvetnik dr. Peršin. Prvi zbor upnikov dne 28. septembra ob pol 9. Oglasitveni rok do 12. oktobra. Ugotovitveni narok dne 19. oktobra ob 3/9.

Poravalni narok v konkurzni zadevi trgovca Pavla Pelca se določa na dan 6. oktobra ob 9. Prezadolženec ponuja 20% kvoto v treh enakih zaporednih šestmesečnih obrokih. Prvi obrok zapade šest mesecev po pravomočnosti poravnave.

Potrjena je poravnava gostilničarja in trgovca z lesom Franceta Ankrsta na Brezjah.

V likvidacijo je stopila »Humanika«, industrija i trgovina kože i cipela, d. d. na Bregu pri Ptuj, poprej v Sarajevu. Likvidator: Adolf Selinger na Bregu pri Ptuj.

Iz združnega registra

Vpisala se je Živinorejska selekcijska zadruga v Horjulu, r. z. z. o. z.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo tiskovnega lista

Devizno tržišče

Tendenca čvrsta; promet Din 3.191.467-93.

V preteklem tednu je devizna kupčija nekoliko popustila. Skupen devizni promet je nazadoval napram prejšnjemu tednu (4.656.000 dinarjev) za 1.465.000 Din. Vzrok nazadovanja je manjši promet v avstrijskem privatnem kliringu, ki je znašal skupno za 836.000 dinarjev manj, kakor v prejšnjem borznem tednu in pa v Curihi, katerega, je bilo tokrat nabavljeno za 505.000 dinarjev manj nego v zadnjem tednu. Občutno pa je padel tudi promet v New Yorku, čigar totedenski zaključki so se zmanjšali za celih 464.000 dinarjev, in le deloma v Parizu (padec za 139.000 dinarjev). Nasprotno pa se je znatno povečal promet v devizi London, katere je bilo potom privatnega kliringa zaključeno za poldrugi milijon dinarjev, oziroma za 621.000 Din več ko v minulem tednu, kakor je razvidno iz te razpredelnice.

Devize	Min. teden (vse v tisočih dinarjev)	Tek. teden
Amsterdam	32	50
Budimpešta	137	—
Din. deviza	955	401 avstr. priv. klir.
Bruselj	4	—
Curih	1.271	766
London	888	1.509 inkl. priv. klir.
Newyork	552	88
Pariz	166	27
Solun	116	102 boni
Trst	9	1
Varšava	—	3
Dunaj	526	244 priv. klir.

Nalik prejšnjemu tednu, izkazuje tudi v tem tednu ponedeljkov borzni sestanek najvišji doseženi dnevni devizni promet (nad 2.300.000 Din) ali nad dve tretjini vsotedenskega deviznega prometa.

3. septembra	Din 2.318.296-87	London—Curih
4. septembra	Din 189.585-09	London
5. septembra	Din 360.555-85	Dunaj—Din
6. septembra	Din 178.410-12	Dunaj
7. septembra	Din 144.620—	London

Narodna banka je dala v tem tednu na razpolago Amsterdamu za Din 50.000—, toliko Curihi in Parizu za Din 25.000—.

Notice angl. funtov v privatnem kliringu so bile dne 7. t. m. Din 225-20 do Din 226-80. Avstrijski šilingi so bili trgovani v privatnem kliringu po tečaju Din 7-90 do 8— dne 3. t. m., Din 8— do Din 8-10 dne 4. t. m., Din 8-05 do Din 8-15 dne 5. in 6. t. m., a Din 8-15 do Din 8-25 na večerajšnjem borznem sestanku. Španska peseta v privatnem kliringu ni beležila in tudi grški boni so tokrat ostali brez notice.

Razen Bruslja, ki je v razdobju tega tedna tečajno popustil za 0-83 poema, so vse ostale na tukajšnji borzi beležene devize okrepile svoje tečaje, in sicer Amsterdam + 1-39, Berlin + 11-11, London + 0-88, New York + 9-72, Praga + 0-39 in Trst + 0-33. Nasprotno je Curih notiral povsem nespremenjeno in tudi Pariz je včeraj beležil ob ponedeljkovih tečajih.

Devize	Dne 3. sept. 1934 najnižji Din	Dne 7. sept. 1934 najvišji Din
Amsterdam	2298-74	2310-10
Berlin	1327-92	1338-72
Bruselj	797-18	801-12
Curih	1108-85	1113-85
London	166-42	168-02
Newyork	3316-61	3344-87
Pariz	223-93	225-05
Praga	140-90	141-76
Trst	290-57	292-97

Efektno tržišče

Tendenca nespremenjeno stalna.

Efektno tržišče ne beleži v tem tednu nobenih bistvenih sprememb. Kajti bančni in industrijski papirji so še nadalje ostali brez notice, medtem ko so državni vrednostni papirji beležili s stalno tendenco in ob nespremenjenih tečajih od torka 4. t. m. dalje. Notice so bile:

7% investic. posojilo 3. sept. povpraševanje Din 71—, ponudba 72—, od 4.—7. sept. pov. 70—, pon. 71—; 8% Blair 3. sept. pov. 65-50, pon. 66-50, od 4.—7. sept. pov. 64—, pon. 65—; 7% Blair 3. sept. pov. 55-50, pon. 56-50, od 4.—7. sept. pov.

56—, pon. 57—; Seligman 3. sept. pov. 69—, pon. 70—, od 4.—7. sept. pov. 69—, pon. 70—; Agrarne obveznice 3. sept. pov. 40—, pon. 41—, od 4.—7. sept. pov. 40—, pon. 41—; Begluške obveznice 3. sept. pov. —, pon. 62—, od 4.—7. sept. pov. 59—, pon. 60—; Vojna škoda 3. sept. povpraš. 350—, pon. 353—, od 4.—7. sept. pov. —, ponudba Din 345—.

Notic ostalih državnih efektov na tukajšnji borzi ni bilo.

Žitno tržišče

Tendenca še nadalje živahna.

Tudi v tekočem tednu ni beležiti na tukajšnjem žitnem tržišču nobenih izprememb. Cene so ostale na vseh borznih sestankih tega tedna popolnoma nespremenjene; zaključkov ni bilo. Notice pa so bile od ponedeljka 3. t. m. dalje naslednje:

Žito:	(Cene za 100 kg feo vagon slov. postaja)
Koruz:	Din Din
popolnoma suha, za mletev sposobna, s kvaliteto garancije, za promptno in 1. pol. septembra, nav. vozni-na, slov. post., plačilo 30 dni,	150— 152-50

Pšenica:	Din Din
bačka, 79/80, zdrava, suha, rešetana, mlevska vozni-na, slov. postaja, plačilo 30 dni,	157-50 160—
bačka, 80 kg, 1% primesi, zdrava, suha, rešetana, mlevska vozni-na, slov. postaja, plačilo 30 dni,	160— 162-50

Mlevski izdelki:	Din Din
bačka, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni,	255— 260—
banatska, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni,	260— 265—

Lesno tržišče.

Tendenca nespremenjeno mlačna.

V tem tednu je bilo nekoliko več povpraševanja po mehkem lesu za izvoz v Levanto. Pri tem blagu se pa zahteva kakovost tombante, pri čemer je paziti zlasti na to, da se posamezne dimenzije vežejo skupaj v snope za transport preko morja. Zahteva se, da je blago popolnoma parafelno in pravokotno očešeno. Pri teh pošiljavah se predvsem gleda na lepo izdelavo in manipulacijo blaga.

Vsled slabega vremena se je v zadnjem času večkrat primerilo, da je to blago prispelo zmnoženo v namembno postajo, kjer se je moralo razvezati, osušiti in ponovno vezati. Radi tega so nastali spori in nepotrebni stroški. Nujno potrebno je, da se posveča več pazljivosti nakladanju teh pošiljk. Vsled vremenskih neprilik naj se vsak vagon lepo prekrije z deskami slabše vrste.

V trdem lesu je ostala situacija brez izprememb; posebno v bukovini vlada popoln zastoj.

Zanimanje za oglje je nespremenjeno, dočim suhih drv že močno primanjkuje.

Povpraševanja:

Javorovi neobrobjeni plohi v običajnih merah, upoštevane samo beli javor.

1 vagon orehovitih neobrobjenih parjenih plohov, čim več debeline 120 in 140 mm.

Bukovi plohi, neobrobjeni, surovi, monte, 27 mm.

Bukove kratice, parjene, I., II., 27, 33 in 35 mm.

Bukovi plohi, parjeni, 27—100 mm.

Bukove cepanice, izdelane pred 6—7 meseci, lepo, zdravo blago.

Ca. 20 m³ parjenih, neobrobjenih orehovitih plohov, I., II., od 40—100 mm debeline, ca. 15% 27 mm, dolžine od 2 m naprej, do 15% od 1-50 m do 1-90 m.

Večjo količino neobrobjenih lipovih plohov, 40—100, od 2 m naprej; 70% prima, 30% sekunda.

Javorjevih plohov, neobrobjenih, 40 do 100, od 2 m dalje; 70% I., 30% II. kvalitete.

Orehovih neobrobjenih plohov, 40 do 100 milimetrov, od 2 m naprej; 70% prve, 30% druge kakovosti.

1 vagon bukovih metlišč, 27 × 27, od 1 m naprej.

Sveže tesani trami, 10 × 13, 50 komadov po 4 m, 50 komadov po 5 m, 30 komadov po 6 m; 13×16, 50 komadov po 4 m, 50 komadov

po 5 m, 30 komadov po 8 m; 18×24, 20 komadov po 9 m.

Hrastovi pragovi, 15 × 24, dolžina 2-60 m (nekaj malega tudi lahko 2-55 m), zgornji del 10—11 cm.

Jelove deske, paralelno rezane, kvaliteta IV., dolžina 4 m in 2-60 m, širina 20% 16 in 17 cm, 80% 24 in 25 cm, debelina 24 mm.

2000 m³ tesanih tramov U. T., dolžina 4 in 5 m, dimenzije 8 × 8 do 16 × 21, 620 m³ ravno tako, 11×11, dolžina 4 m in 620 m³ 8×11, dolžina 4 in 5 m.

Večja količina dog za piske sode.

Več vagonov bukovih testonov in tavolet.

Ponudbe:

Več vagonov I. orehovega lesa.

Kolobarji za kurjavo, 20/50.

Več vagonov bukovih drv.

Dobava-prodaja

Splošni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 14. septembra ponudbe o dobavi 340 kg karbolne kisline.

Strojni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 14. septembra ponudbe o dobavi 80 m kavčukovih cevi in 4710 kom kavčukastih zagostk. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 17. septembra ponudbe o dobavi 200 plošč pločevine. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Instalacijska dela in naprave klosetov se oddajo z direktno pogodbo dne 15. septembra pri Inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Komanda pomorskega vazduhoplovstva v Divuljah sprejema do dne 17. septembra ponudbe o dobavi listov za žage, univerzalnih vijakov, žičnik kvačic za spojitve jermenov za pogon strojev, kože za šivanje jermenov, morske trave »Afrika«, azbesta, zidarske in kiparske sadre, bele barve na olju za radiatorje, kita, juta platna za vreče, belega sukanca in lanenega sukanca. — Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani na vpogled.

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 17. septembra ponudbe o dobavi 1000 m jeklenih vrvi, 50.000 opek, 4000 kg olja za mazanje jamskih vozičkov, 2500 kg dinamno olja in 1000 m jamskih jeklenih vrvi.

Dne 18. septembra bo pri Komandi 2. bataljona 2. pionirskega polka v Ptuj ustna licitacija za dobavo 300 kg česna, 100 kg kisa, 173 kg kave, 26 kg čaja, 434 kg svinjske masti, 230 kg olja in 30 kg paprike.

Stari avtomobili in motocikli se prodajajo na javni ustni licitaciji dne 18. septembra pri Avto Komandi IV. armijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Direkcija drž. rudnika Senjski rudnik sprejema do 17. septembra ponudbe o dobavi 2 jeklenih vrvi in 50 m³ hrastovega jamskega lesa.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 20. septembra ponudbe o dobavi 1800 kilogramov masti za jamske vozičke.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 30. septembra ponudbe o dobavi 60 »Bosche-sveč, 1420 kg železnih cevi, 100 kg železa, 6 kg železnih vijakov, 10 kg svinčenega minija, 15 kg sive svetle barve, 200 kg cementa ter o dobavi rezervnih delov za tovorni avtomobil.

Dne 20. septembra bo v tehničnem oddelku Komande mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu druga pismena licitacija za dobavo raznih električnih žarnic.

Dne 20. septembra bo pri Direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu očetna licitacija za dobavo 1 centrifugalne sesalke.

Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje prvo pismeno licitacijo za dobavo 127 vrst poštnih obrazcev. Licitacija bo dne 20. septembra ob 11. uri v pisarni rač. ekonomskega odseka, soba št. 42, Sv. Jakoba trg št. 2. Najkasneje do desetih na dan licitacije se mora položiti 5% kavcija. Pogoji se lahko vpogledajo in kupijo po Din 10—, popis obrazcev pa po Din 60— v pisarni direkcije.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesantom na vpogled).

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Vpisale so se te tvrdke:

Braća Periš, trgovina z vinom in žganjem na debelo v Ljubljani. Javna trgovska družba. Družabnika Petar in Ante Periš. Za namestovanje upravičen vsak družabnik samostojno.

M. Plečko & Co. Trgovina s senom, slamo, sadjem, krompirjem in drugimi deželnimi pridelki, z lesom, kurivom in starim železom. Javna trgovska družba. Družabnika Martin Plečko, trgovec in posestnik v Mostah in Alojzij Rebec, gostilničar in posestnik v Ljubljani. Družabnika zastopata družbo in podpisujeta za njo kolektivno.

»Liva«, kovinska industrijska komanditna družba Kogovšek Alojzij, št. Vid nad Ljubljano. Obratni predmet: Obrat na industrijski način za vlihanje kovin vseh vrst, izdelovanje raznih strojev in izvrševanje vseh v kovinsko stroko spadajočih del. Osebnostno jamčeči družabnik Alojzij Kogovšek, posestnik in kovač v Dravljah, ki tudi družbo zastopa in za njo podpisuje.

Šribar Josip »Agraria«, trgovina z deželnimi pridelki, žalec. Imetnik Josip Šribar v Žalcu.

Schöner Alojz, zavod za plakatiranje reklam »Eos«, Celje. Imetnik Alojz Schöner, plakat v Celju.

Maks Hubert, knjigarna in papirnica »Domovina« v Celju.

Martin Predovnik, zasebnik v Velikem vrhu, obč. Šmartno ob Paki. Obratni predmet: kopanje in razpečevanje zemlje za barve.

Vpisale so se te izpremembe:

Čadež & Komp. dr. z o. z. v Ljubljani. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator: Vilko Gale, tiskarnar in hišni posestnik v Rožni dolini.

Delniška družba pivovarne »Unionc.« Izbrisejo se člani upravnega sveta: Ivan Kosler, dr. Dinko Puc in Franc Terček, vpišejo pa profesor dr. Pavel Pestotnik, odvetnik dr. Friderik Luckmann in profesor dr. ing. Milan Vidmar, vsi v Ljubljani.

Jugoslovanske tekstilne tvornice Mautner, d. d. v Ljubljani. Izbrisejo se člani upravnega sveta: Bully Benzion, Jindřich Belohříbek, dr. Jaroslav Preiss in Oton Deutsch. Vpiše se član upravnega sveta dr. Jan Trebichy v Pragi. Izbrise se Moricu Kornfeldu podeljena prokura.

Franjo Novak & Komp. v Ljubljani. Zaradi izstopa javnega družabnika Henrika Maire ml. preneha javna trgovska družba. Sodrubažnik Franjo Novak vodi tvrdko

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 8. septembra objavlja med drugim: Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o državljanstvu — Uredbo o zaščiti kmeta — Uredbo o prepovedi popravljanja obleke in obutve po industrijskih (tvorniških) obratih za obleko in obutev in po njihovih podružnicah in prodajalnah — Izpremembe in dopolnitve pravilnika k zakonu o reposrednih davkih — Razglas o dodatku na avtobusne vozovnice v tednu Rdečega križa — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

pod dosedanjim imenom kot trgovec poedinec.

Singer šivalni stroji, d. d. v Ljubljani. Vpiše se generalni pomočnik in zastopnik Branko Bošnjaković iz Zagreba, ki zastopa družbo samostojno.

Feliks Toman ml. Ljubljana. Prokura se je podelila Ceciliji Toman, ki kot prokuristinja zastopa družbo samostojno.

Uvozna — Izvozna družba z o. z. v Ljubljani. Izpremenila se je družabna pogodba v odstavkih: »prvič«, »tretjič« in »šestič«. Besedilo tvrdke odslej: Manufaktura, kmečki magacin, družba z o. z. Družba ima enega ali več poslovođij. Izbrise se poslovođji Rudolf Drufovka in Dragotin Koren, vpiše pa poslovođja Josip Ivančič, trgovec v Ljubljani.

Izbrisale so se te tvrdke:

Franc Agnola, trgovina z manufakturnim blagom na debelo — zaradi opusta trgovine.

Hrvat & Talany v Ormožu, klanje goveje živine in drobnice, trgovina z govejo živino in drobnico v živem in zaklanem stanju. Zaradi prestanka obrata.

Marko Adalbert, trgovina s specerijo in z deželnimi pridelki v Pobrežju pri Mariboru — zaradi prestanka obrata.

Vincenc Bachler, tovarniška izdelava bučnega olja, Rače — zaradi prestanka obrata.

J. Ratej, trgovina z usnjem, čevlji, čevljarskimi in sedlarskimi potrebščinami, Slovenska Bistrica. Zaradi prestanka obrata.

Janez Fišer, trgovina z vinom in sadjem na debelo, Sv. Benedikt v Slovenskih Goricah — zaradi prestanka obrata.

Črna kronika

Društvo industrijskih in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 21. avgusta do 31. avgusta 1934.

A. OTVORJENI KONKURZI:

Primorska banovina: Pijević Josip, Split, Solinska c. 3 a.

Drinska banovina: Andrić Desimir-Zec, trg., Čačak.

Dunavska banovina: Sattler dr. Matija, lekarnar, Novi Sad.

Beograd, Zemun, Pančevo: Všetaki J. F., a. d., Beograd.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Klein Ferdo, Donja Stubica.

Primorska banovina: Lukinović Nikola, pok. Lovre, lastnik brivskega salona, N. Lukinović, Split.

Dunavska banovina: Ilijević Maksim in Ilijević Mileša, roj. Kurjaković, hišna posestnika, Novi Sad.

Vardarska banovina: Petković Randjel, mesar, Leskovac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Malušević Kosta, trg., Beograd, Kralja Milana ul. 24; »Merkur« banka i menjačnica, Branko Stefanović i Komp., Pančevo.

C) KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:

Drinska banovina: Jovanović i Antonijević, trg., Valjevo.

Zetska banovina: Vitić Josif, trg., Kosovska Mitrovica.

Dunavska banovina: Ivković Bogdan, bivši trg., Požarevac.

Moravska banovina: Buzganović Lazar, trg., D. Milanovac; Topalović Stojan, Vučitrn.

Vardarska banovina: Stanković Ljubomir »Čejajec« trg., Leskovac; Stojanović Mladen, kotlar, Leskovac.

Č. POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE:

Dunavska banovina: Šefer Roza, trg., Subotica.

* Podakte za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse druge podatke o narokih, kvotah itd. daje tajništvo društva. — Op. ured.

Razno

Koroškim Slovincem iz Ziljske doline je prepovedala avstrijska vlada udeležbo na ljubljanskem festivalu slovenskih plesov, pa čeprav so vsi imeli potne liste v redu. Zveza z Italijo se torej kaže sedaj tudi v protikulturnem preganjanju slovenske manjšine.

Velikega evharističnega kongresa v Mariboru se je udeležilo nad 30 tisoč vernikov. S kongresa sta bili poslani udanostni brzojavki papežu XI. in kralju Aleksandru I.

Bolgarski pravniki so se na potu na pravniški kongres v Zagrebu ustavili v Beogradu, kjer so si ogledali znamenitosti mesta. Drugi dan so odšli na Avalo, kjer so položili venec na grob neznanega vojaka in nato v Oplenac, kjer so položili venec na grob kralja Petra.

Sv. sinod srbske pravoslavne cerkve je sklenil, da se mora odslej v cerkvi redno čitati molitev za mir.

Dr. Dušan Subotić, predsednik kasacijskega sodišča v Beogradu in bivši pravosodni minister je nenadoma umrl v Beogradu, zadet od kapi.

Ignac Vok, veletrgovec s kolesi in šivalnimi stroji v Ljubljani, je umrl v 58. letu starosti po dolgi in težki bolezni. Pokojnik se je s svojim delavnostjo uvrstil med najuglednejše ljubljanske trgovce. Bodi ohranjen zaslužnemu pokojniku časten spomin!

Finančni minister je odredil, da se pri plačevanju trošarine za plinsko olje in olja za mažo odbije pol odstotka za izgubo pri transportu in en odstotek za izgubo v skladišču.

Drugi vsedrjavni sadjarski kongres bo v dneh od 29. septembra do 3. oktobra v Sarajevu. Obenem bo prirejena tudi velika sadna razstava.

Na 2600 prebivalcev pride v Jugoslaviji ena ljudska šola, na 360 prebivalcev pa ena gostilna. Tako so konstatirali jugoslovanski zdravniki na svojem letošnjem kongresu na Bledu.

Maršal Balbo guverner Tripolisa je obiskal Split in druga dalmatinska mesta. — Pravi, da le kot turist.

Kolera je izbruhnila v rumunskem protiazijskem polku v Mamiji blizu Constante. Zbolelo je 40 vojakov, od katerih je že osem umrlo. Kolera je bila zanešana najbrže od neke ladje, ki je pristala v Constanti. Oblasti so ukrenile obsežne varnostne ukrepe, da se kolera ne razširi.

Za časa svečanosti ob otvoritvi velesejma v Bariju sta trčila v zraku dva ital. bojna aeroplana. Oba aparata sta uničena. En pilot se je s padalom rešil.

Novega morskoga psa so ujeli pri Opatiji. Morski pes je velik 7 metrov in tehta nad eno tona. Spada v vrsto najbolj nevarnih morskih zveri.

Novi ruski stratosferni balon, ki naj bi dosegel nov višinski rekord, je pri polnitvi z vodikom iz neznanih vzrokov eksplodiral in v hipu pogorel.

Strela je udarila v veliki izletniški parnik »Morro Castle«, na katerem je bilo nad 300 potnikov in okoli 250 mož posadke. Strela je parnik vnela, ki je bil v kratkem času ves v plamenu. 225 ljudi je zgorelo.

Iržna poročila

TRŽNE CENE V CELJU

dne 3. septembra 1934.

Govedina: 1 kg volovskega mesa od Din 6—10, kravjega mesa 6—8, vampov 6, pljuč 6, jeter 8, ledvic 10, koža 5.

Teletina: 1 kg telečjega mesa od Din 10 do 12, jeter 12, pljuč 10.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa od Din 14—16, pljuč 10, jeter 12, glave 8, slanina od 15—16, suhe slanina 18—20, masti 18, šunke 18—20, prekajenega mesa od 14 do 18, prekajenih parkljev 8, prekajene glave 12, jezika 18.

Klobase: 1 kg krakovskih Din 20, debrecinskih 18, hrenovk 20, safalad 18, posebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranjskih 26, suhih kranjskih 30—35, braunšviških 10, salami 50—60.

Perutnina: 1 piščanec majhen Din 7—9, večji 10—14, kokoš 20, petelin 20—25, raca 18, gos 35, domači zajec, manjši 5, večji 12.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 1.50—2, kisle smetane 12, 1 kg surovega masla 24, čajnega masla 28, masla 22, bohinskega sira 24—28, trapistovskega sira 16—20, sirčka 6, eno jajce 0.75.

Kruh: 1 kg belega kruha Din 4, polbelega kruha 3.50, črnega kruha 3, mala zemlja 0.50.

Sadje: 1 kg luksuznih jabolk Din 4, jabolk od 1.50—3, luksuznih hrušk 4, hrušk 2—4, breskev 3—4, orehov 9, luščenih orehov 36, češpelj 3—4, suhih češpelj 9, suhih hrušk 7, 1 kos limone 1, 1 kg grozdja Din 3—6.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko Din 80, Santos 56, Rio 48, pražene kave I. 98, II. 66, III. 56, čaja 76—100, kristal belega sladkorja 14.50, sladkorja v kockah 16.50, medu 18—20, kavne primesi 18, riža od 4.50 do 11, 1 liter namiznega olja 12 do 16, olivnega olja 17—30, bučnega olja 14, vinskega kisa 4.50, navadnega kisa 3, petroleja 7, špirta denat. 11, 1 kg soli 2.75, celega popra 38, mletega popra 40, paprike 36, sladke paprike 40, testenin I. 10, II. 7, mila 12, karbida 7, sveč 16, kvasa 35, marmelade 7, 18, 28, sode za pranje 2.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 00 na drobno nova: Din 2.50, stara: 2.70, št. 0 2.50, 2.70, št. 2 2.30, 2.60, št. 4 2.20, 2.50, št. 5 —, 2.40, št. 6 2.—, 2.30, ržene enotne moke 2.25, pšeničnega zdroba 3, koruznega zdroba 2, pšeničnih otrobov 1.50, koruzne moke 1.75, ajdove moke 4, kaše 3, ješprenja 2.75.

Zito: q pšenice Din 150, rži 140, ječmene 130, ovsa 130, prosa 150, koruze 130 do 140, ajde 150, fižola 275—450, graha 1200, leče 1200.

Kurivo: q premoga, črni trboveljski Din 36—40, zabukovski 40—43, rjavi 24, kub. meter trdih drv 75, 100 kg trdih drv 24, kub. meter mehkih drv 50, 100 kg mehkih drv 20.

Krma: q sladkega sena Din 35, polsladkega sena 30, kislega sena 25, slame 25, prešana stane več 5.

Zelenjava in gobe: 1 kg glavnote solate 1 kom Din 0.50—1, endivije 0.50—1, 1 kg zgodnega zelja 1—1.50, poznega zelja 1 do 1.50, kislega zelja 4, ohrovtja 2, karfijola 8, 1 kg kolerabe 2, 1 kg paradižnikov 1.50 do 2, kumar 1, kumaric za vkisovanje 4, graha v stročju 2.50, fižola v stročju 2, čebule 1.50—2, česna 7, krompirja 1, 1 krožnik jurčkov 3.

Program ljubljanske radijske postaje

Torek, dne 11. septembra. 12.15: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13.00: Čas, plošče. — 18.00: O volji (Pero Horn). — 18.20: Plošče za otroke. — 19.00: Otroška ura (Mirko Kunčič). — 19.30: Plošče. — 19.50: Čas, jedilni list. — 20.00: Sokol. — 20.20: Radijski orkester, vmes klarinet solo. — 21.40: Kuplete poje g. Reš. — 22.10: Čas, poročila. — 22.30: Angleške plošče.

Sreda, dne 12. septembra. 12.15: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13.00: Čas, plošče. — 18.00: Radijski orkester. — 18.40: Čudežne dogodivščine strica Gašperja (Valo Bratina). 19.00: Plošče. — 19.30: Pot v Jonsko morje (Davorin Ravljen). — 19.50: Čas, jedilni list. — 20.00: Orgelski koncert g. Schuschiga, stolnega organista v Celovcu. — 20.45: Operne duete pojeta g. Gostič in Marjan Rus. — 21.30: Radijski orkester. — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba (R. o.)

Štev. 9988/II.

Nabava.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 26. septembra dobavo 10.000 kom. krajnikov. Dobavni pogoji pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 7. septembra 1934.

Kastelic in drug

TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO

Ljubljana Aleksandrova cesta 9
Prilijče levo

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani in Sladkogorske tovarne papirja in lepenke d. z o. z., Sladki vrh

Naročajte „Trgovski list“!